

Voi tu muoki raksteit latgaliski?

Jau sastū reizi nūtikis diktats latgalīšu rokstu volūdā

Inga Kaļva-Miņina

Ar kū tev asociējās diktata raksteišona? Voi tys ir vysgarlaiceiguokais i napateikamuokais uzdavums, kurs atīt pruoṭā saisteibā ar latvīšu volūdys stuņdem? Ceru, ka tod, aja tev beja taidys sajiutys, niu tuos ir pagaisušs i tu ar pīcu grybātu pamieginuot puorbaudeit sovys spiejis uzraksteit pareizi kaidu tekstu latviski voi ari latgaliski. Voi tys byus izaicynuojums voi interesanta aktivitāte i jauna pīredze – tys ir kotra poša ziņā.

Sastdiņ, 15. oktobrī, kas ir Vaļsts volūdys dīna, jau ostoitū reizi nūtikis Pasauļa diktats latvīšu volūdā. Par diktata nūrisi i īspeju tū raksteit kluotīnē kaidā nu 14 raksteišonys vītoms vīnpadsmīt Latvejis pīlsātuos vairuok var uzzynuot vītne www.raksti.org. Itamā dīnā byus īspeja raksteit diktatu ari latgalīšu rokstu volūdā.

Foto: Inga Kaļva-Miņina

Pārnejā godā diktata tekstu – fragmentu nu Ilzis Spergys vieļ napublicāta stuosta «Seiki kūceni zīdēja» – skaiteja aktrise Inga Misāne-Grasberga

Latvīšu volūda ir vīna nu myusu – Latvejis īdzeivuoṭuoju – vierteibom, kura juosorgoj i juopopularizej, i eipaša viereiba nūteikti juopīgrīz ari latgalīšu volūdai. Vaļsts volūdys lykumā saceits, ka latgalīšu rokstu volūda ir viesturiskys latvīšu volūdys paveids i sūpluok latvīšu literarajai volūdai ir latvīšu volūdys ūtra rokstu tradiceja. Bet tāt padūmoj – cik daudz tu skaiti gruomotys latgaliski i cik daudz tu roksti latgaliski? Kab napagaisynuot latgalīšu volūdys lūmu myusu – latgalīšu – vydā, ir daudz breineigu pasuokumu i aktivitašu, i vīna nu tom ir ari latgalīšu volūdys diktats, kuru varēs raksteit jau itamā sastdīnē, 15. oktobrī, tīšsaistē, i svātđiņ, 16. oktobrī, kluotīnē Lūznovys muižā.

Paguojušajā godā diktats latgalīšu rokstu volūdā nūtyka pīktū reizi – 27. novembrī Latvejis Radejis Latgolys studeja i latgalīšu kulturys ziņu portals lakuga.lv aicynuoja pīsadaleit itamā aktivitātē, puorbaudūt i papyldynojuṭ sovys zynuošonys. Diktatu skaiteja aktrise Inga Misāne-Grasberga, i raksteituojuj beja īspeja īsaklauseit i raksteit fragmentu nu Ilzis Spergys vieļ napublicāta stuosta «Seiki kūceni zīdēja».

Itamā godā diktats latgalīšu rokstu volūdā teik reikuots 15. oktobrī – Vaļsts volūdys dīnā, kab pīgrīztu leluoku viereibu latvīšu volūdys rokstu tradiceju daudzveideibai.

Foto: Amanda Anusāne/portals lakuga.lv

15. oktobrī diktatu skaiteis teatra trupys “KVADRIFRONS” aktīrs Juoņs Krūņs (attālā) (juouzsver, ka septembra golā diktata reikuotuoji, popularizejuṭ latgalīšu volūdu jaunīšu vydā, organizēja diktata raksteišonu Rēzeknis Vaļsts 1. gimnazejā)

15. oktobrī diktats skanēs Latvejis Radejis 1 eterā raidejumā “Kolnāsāta” sastdīnis vokorā pīkst. 18.20, kai ari video formatā byus nūsaverams Sabīdryskūs medeju portalā LSM.lv i latgalīšu kulturys ziņu portalā lakuga.lv, taipat Latvejis Radejis Latgolys studejis i portala lakuga.lv socialūs teiklu profilūs.

Ituo goda diktatu – fragmentu nu rakstnīka i literaturzynuotnīka Valentina Lukaševiča esejis – skaiteis teatra trupys “KVADRIFRONS” aktīrs Juoņs Krūņs (Jānis Kronis), kuru skateituoji īpazyna Rēzeknis teatrī “Joriks” režisora Mārtiņa Eihis Latgolys pūdņiceibai veļteitā īstudiejumā “Muols”. Itamā izruodē eipašu vītu ījem muoksls zynuotnīka, Latgolys keramikys viesturis pietnīka Juoņa Pujāta (1925–1988) personeiba i darbeiba, i Juoņs Krūņs ir Juoņa Pujāta muosys mozdāls, kura dzymtys saknis meklejamys Latgolā – Gaigalovys i Kolupa pusē.

Diktata teksts, kas sagataveits, īvārojūt 2007. godā apstyprynuotūs nūsacejumus, piec tuo nūslāguma puorbaudei byus daīmams portalūs lakuga.lv i LSM.lv. Diktatu organizēj bīdreiba “LgSC”, latgalīšu kulturys ziņu portals lakuga.lv i Latvejis Radejis Latgolys studeja.

Ja diktatu latgaliski gribi uzraksteit kluotīnē, tod taida īspeja byus 16. oktobrī, kod pīkst. 17.00 nūtikis sarunu cykla «Literārās sarunas Lūznovys muižā» ituo goda rudiņa sezonys pyrmuo sasatikšona – tekstilmuokslneica i literate Annele Slišāne stuosteis par sovīm rodūšajim dorbim i atbīdēs iz klauseituoju vaicuojujūm. Sarunā pīsadaleit varēs kluotīnē muižā, i ari tīšraidē muižys sātyslopā.

Tekstilmuokslneica i literate Annele Slišāne ir muoksls i literaturys projektu «#100dečiLatvijai» autore, divys reizis piec kuortys bejuse Latgolys prozys skaitejumu uzvarātuoja. Par projektu «#100dečiLatvijai» i par stuostu kruojumu «tuoraga stuosti» jei ir sajamuse Latgalīšu kulturys goda bolvu «Boņuks».

16. oktobrī pyrma sasatikšonys ar Anneli Slišāni pīkst. 16.00 intereseinti varēs vairuok uzzynuot par latgalīšu volūdu i pīsadaleit kluotīnis diktata latgalīšu rokstu volūdā raksteišonā, iz kuru aicynoj bīdreiba “LgSC”, latgalīšu kulturys ziņu portals lakuga.lv i Latvejis Radejis Latgolys studeja.

Kai laikrokstam «Vietējā Latgales Avīze» stuosta latgalīšu kulturys ziņu portala lakuga.lv i bīdreibys «LgSC» vadeituoja Edeite Husare, tod diktata reikuotuojuj gribiejuos, lai diktata raksteišona nav tikai attuolynuotā formatā, deļtam svātđiņ eisi pyrms literarajom sarunom Lūznovā byus īspeja pīsadaleit diktata raksteišonā kluotīnē.

Iz vaicuojujūm, kai diktata rodūšuo komanda izdūmoj, kura autora teksts byus kotra goda diktata teksts, Edeite atbīd, ka tys atkareigs nu kotra goda aktualitatem literaturā i nu poša autora aktivitatem konkretajā godā. Tai kai pārnejā godā (nu 7. da 11. decembram kotru vokoru) taidys eipašs nūtykums beja Latvejis Radejis 1 eterā skaniejuṭ pyrmī radejis lasejumi latgaliski – Ilzis Spergys kruojuma «Dzeiveiba» stuosti, tod diktata autore asūt bejuse Ilze. Ituo goda diktata teksta autors ir spylgtys latgalīšu autors Valentins Lukaševičs, kuram ituo goda suokumā izguoja eseju kruojums «Casnāgu maizeitis», jis ari regulari roksta Latgolys masu medejim. «Tai nu mes īsadūmuojom, ka itys gods varātu byut Vaļuka gods. Mes grybam, lai ir dažaideiba, lai nav tai, ka kotru godu diktatā ir vīna i tuo poša autora dorbs. Grybam, lai ari puomūvodnīki uzzyzna par myusu autorim. Ari pošim latgalīšim tei ir loba īspeja īsadvesmuot kū vairuok paskaiteit nu konkretuo autora dorbim,» soka Edeite.

«Diktatu skaiteis Juoņs Krūņs, kurs ir na tikai aktīrs, bet paruodejs sevi ari teatrī izruodē «Muols», kas beja latgaliski. Bet, atkluojuṭ tū, kas gaidoms nuokūtnē, Juoņs Krūņs byus ari vīns nu tūpūšuo radejis lasejumu īstudiejuma bolsim, kas radejis eterā izskanēs jau nuokamuo goda suokumā. Ar sovu pīmāru jis var īdvasmuot jaunūs voi tūpūšūs aktīrus nasakautrēt i nasabeit dareit koč kū ari latgaliski, deļ tam ka tys paver jaunys īspejis,» soka Edeite, pībylstūt:

«Svātđine ar diktatu i piecuok sasatikšona ar Anneli Slišāni ir īspeja pīdzeivuoṭ tū dažaideibu, kas ir latgalīšu volūdā. Varbyut kaidu reizi grybātu pajimt kai diktata tekstu ari kaidu nu Annelis dorbim, bet tai kai jei roksta vaira tai, kai runoj taišni Zimeļlatgolā i tei nav latgalīšu rokstu volūda, tod tys nav tik vīnkuorši. Bet itamā svātđinē byus breineiga īspeja īpazeit, cik dažaida ir latgalīšu volūda – mums ir gon rokstu volūda, gon ari sovaižuoka volūda Zimeļlatgolā. Svātđinē varēs izbaudeit itū latgalīšu volūdys dažaideibu.»

* Kab lobuok izprostu i īsavuiceitu latgalīšu rokstu volūdys nūsacejumus, sekoj portala lakuga.lv kontam [@voluuda](https://www.instagram.com/voluuda) socialajā teiklā Instagram – tī ir gon vierteigi padūmi, kai pareizi raksteit latgaliski, gon ari daudz dažaidu aktualitašu, foto i video saisteibā ar latgalīšu volūdu i kulturu.

* Nūsaver bīdreibys «LgSC» sadarbēbā ar latgalīšu kulturys ziņu portalu lakuga.lv reikuotuos latgalīšu rokstu volūdys tīšsaistis bezmaksas nūdarbeibys, kab izzynuotu vaira par latgalīšu rokstu volūdu i īsavuiceitu tuos pamatprincipus. Latgalīšu rokstu volūdys nūdarbeibys voda vīna nu zynūsuokūs latgalīšu rokstu volūdys specialistu, latgaliskūs gruomotu korektore, pīredziejuse volūdys nūdarbeibu vadeituoja i volūdys eksperte Muora Mortuzāne-Muravska.

Volūdys nūdarbeibys nūteik jau nu pavasara, i pādejuo reize tīšsaistē, kod latgalīšu rokstu volūdys nūdarbeibuos varēs pīsadaleit Facebook tīšraidē bīdreibys «LgSC» profilā, kai ari vērtīs latgalīšu kulturys ziņu portalā lakuga.lv i bīdreibys sātyslopā lgsc.lv, byus 18. oktobrī. Bet nabādoj, ka nasaguoja pīsarvīnuot nūdarbeibom tīšsaistē, deļ tam ka lobuo ziņa ir taida, ka vysys nūdarbeibys ir nūsaveramys ari «LgSC» kanalā YouTube (<https://ej.uz/LTGkursi>), i īrokssts palīk ari Facebook. Taitod – pylnveiduot sovys prasmis latgalīšu rokstu volūdā tu vari jebkurā sev ārtā laikā i vītā.

* Svareigs fakts myusdīnu latgalīšu rokstu volūdai – septembra golā paguoja 15 godu nu 2007. goda, kod Vaļsts volūdys centrā ir apstyprynuoti myusdīnu latgalīšu rokstu volūdys pareizraksteibys nūsacejumi. ▣

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Voi tu muoki raksteit latgaliski?» saturu atbild SIA «Vietējā».

MAF
Mediju atbalsta fonds